

POSTANOWIENIE

Dnia 6 maja 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marta Romańska

w sprawie z powództwa A. Spółki z ograniczoną
odpowiedzialnością w C.
przeciwko Krajowemu Ośrodkowi Wsparcia Rolnictwa w W.
o zobowiązanie i ustalenie,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 6 maja 2020 r.,
na skutek skargi kasacyjnej strony powodowej
od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 25 kwietnia 2019 r., sygn. akt I ACa (...),

- 1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2) zasądza od powoda na rzecz pozwanego kwotę 2.700
(dwa tysiące siedemset) zł tytułem kosztów postępowania
kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecnictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 k.p.c.), a obowiązkiem skarżącego jest sformułowanie i uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania w nawiązaniu do tych przesłanek. Rozstrzygnięcie Sądu Najwyższego w kwestii przyjęcia bądź odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania wynika z oceny,

czy okoliczności powołane przez skarżącego odpowiadają tym, o których jest mowa w art. 398⁹ § 1 k.p.c.

Powód wniósł o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania z uwagi na potrzebę dokonania wykładni art. 4 ust. 7 i 8 ustawy z 16 września 2011 r. o zmianie ustawy o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz.U. Nr 233, poz. 1382; dalej - ustawa zmieniająca), wywołujących poważne wątpliwości i rozbieżności w orzecznictwie sądów (art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c.).

Powód powołał się także na występowanie w sprawie istotnych zagadnień prawnych (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.), które przedstawił w formie pytań: czy art. 4 ust. 7 ustawy zmieniającej rodzi po stronie dzierżawcy roszczenie wobec Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa (dalej - KOWR) o dokonanie czynności przygotowujących do sprzedaży nieruchomości pozostałych po wyłączeniu 30% gruntów z dzierżawy, zgodnie z przepisami ustawy zmieniającej w brzmieniu sprzed 30 kwietnia 2016 r. oraz - po dokonaniu tych czynności - roszczenie o przeniesienie własności nieruchomości? Czy termin wskazywany przez dzierżawcę na podstawie art. 4 ust. 8 ustawy zmieniającej jest wiążący dla KOWR, tj. czy KOWR jest zobowiązany do dokonania czynności przygotowujących do sprzedaży nieruchomości pozostałych po wyłączeniu 30% gruntów z dzierżawy, zgodnie z przepisami ustawy zmieniającej w brzmieniu sprzed 30 kwietnia 2016 r. oraz – po dokonaniu tych czynności – przeniesienia własności nieruchomości w terminie wskazanym przez dzierżawcę zgodnie z art. 4 ust. 8 ustawy zmieniającej? czy wygaśnięcie umowy dzierżawy z dzierżawcą, który dokonał zmiany umowy dzierżawy, o której mowa w art. 4 ust. 5 ustawy zmieniającej jest równoznaczne z wygaśnięciem roszczenia dzierżawcy z art. 4 ust. 7 ustawy zmieniającej.

O potrzebie wykładni przepisów prawnych, jako przesłance przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania można mówić wtedy, gdy zastosowanie w odniesieniu do przepisów wskazanych we wniosku uznanych metod wykładni nie prowadzi do ustalenia racjonalnej normy postępowania, której byłyby nośnikiem i nie istnieją też wypowiedzi doktryny i orzecznictwa, w szczególności Sądu Najwyższego, które by tłumaczyły, jaki sens należy nadać budzącym wątpliwości przepisom. Powód przytoczył liczne orzeczenia sądów powszechnych, z których wynika,

że niektóre składy orzekające w art. 7 ust. 1 ustawy zmieniającej nie dostrzegały podstawy roszczenia, które bezpośrednio lub pośrednio (po dokonaniu przez KOWR niezbędnych czynności technicznych) prowadziłyby do przeniesienia własności nieruchomości rolnych na rzecz ich dzierżawcy, a inne w powołanym przepisie widziały źródło takiego roszczenia.

Powyższe wątpliwości zostały jednak rozstrzygnięte w uchwale z 19 października 2017 r., III CZP 45/17 (OSNC 2018, nr 5, poz. 48), w której Sąd Najwyższy przyjął, że dzierżawcy, który na podstawie art. 4 ust. 7 ustawy zmieniającej złożył Agencji Nieruchomości Rolnych (KOWR) oświadczenie o skorzystaniu z uprawnienia do zakupu dzierżawionej nieruchomości rolnej Skarbu Państwa z zastosowaniem prawa pierwszeństwa przewidzianego w art. 29 ustawy z 19 października 1991 r. o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa (jedn. tekst: Dz.U. z 2016 r., poz. 1491 ze zm.), nie przysługuje roszczenie o zawarcie umowy sprzedaży. Stanowisko to zostało przez Sąd Najwyższy podtrzymane w wyroku z 15 lutego 2019 r., II CSK 700/19 (nie publ.). Orzecznictwo sądów powszechnych mające świadczyć o rozbieżności poglądów co do wykładni art. 4 ust. 7 i 8 ustawy zmieniającej pochodzi z czasu przed wydaniem uchwały z 19 października 2017 r., III CZP 45/17. Powód nie powołuje się w uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na taką argumentację, której by Sąd Najwyższy nie miał na uwadze przy podejmowaniu uchwały z 19 października 2017 r., III CZP 45/17. Trzeba przy tym zaakcentować, że niewątpliwie uprawnienia właściciela do rzeczy i decydowania o sposobie korzystania z niej, oraz o tym, czy w ogóle i w jakich okolicznościach nimi rozporządzi, zasługują na dalej idącą ochronę niż uprawnienia wywodzone przez dzierżawcę ze stosunku obligacyjnego z właścicielem.

Zgodnie z ustaloną linią orzecznictwa powołanie się na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego jako przesłankę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania wymaga wskazania na problem o charakterze abstrakcyjnym, nierozstrzygnięty w dotychczasowym orzecznictwie i wymagający pogłębionej wykładni. Skarżący powinien to zagadnienie sformułować oraz przedstawić argumentację jurydyczną uzasadniającą tezę o możliwości rozbieżnych ocen prawnych w związku ze stosowaniem przepisów, na tle których ono powstało.

Zagadnienie powinno być ponadto „istotne” z uwagi na wagę problemu interpretacyjnego, którego dotyczy dla systemu prawa. Skoro jednak skarga kasacyjna jest wnoszona w konkretnej sprawie, to zarówno charakter rozpoznawanego roszczenia, jak i ustalony przez sądy *meriti* stan faktyczny, którym Sąd Najwyższy byłby związany (art. 398³ § 3 i art. 398¹³ § 2 k.p.c.), musi pozostawać w związku z przedstawionym przez skarżącego zagadnieniem prawnym i pozwalać na jego rozstrzygnięcie.

Odpowiedzi na pierwsze z zagadnień przedstawionych przez powoda Sąd Najwyższy udzielił już w uchwale z 19 października 2017 r., III CZP 45/17, a potrzeba udzielenia odpowiedzi na kolejne uaktualniałaby się tylko w razie, gdyby odpowiedź na pierwsze z zagadnień wskazywała na to, że art. 4 ust. 7 ustawy zmieniającej jest źródłem roszczenia dzierżawcy o przeniesienie własności nieruchomości.

Mając powyższe na uwadze, na podstawie art. 398⁹ § 1 k.p.c. oraz - co do kosztów postępowania - art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z art. 398²¹ i art. 391 § 1 k.p.c., § 2 pkt 6 w zw. z § 10 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (tekst jedn. Dz.U. z 2018 r. poz. 265), orzeczono jak w postanowieniu.